

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Súkromná stredná odborná škola podnikania
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Súkromnej strednej odbornej škole podnikania Zvolen
5. Kód projektu ITMS2014+	312011Z833
6. Názov pedagogického klubu	Posilnenie globálnych kompetencií v oblasti ľudských a občianskych práv
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	14.09.2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Budova školy-miestnosť odbornej prípravy
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Gabriela Putnková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.skolapodnikania.sk

11. Manažérske zhrnutie:

Kľúčové slová:

- Práva seniorov v minulom období a dnes - vývoj
- Rozdiely a historické príčiny

Krátka anotácia:

Starší ľudia vždy boli a sú jednou z najohrozenejších skupín obyvateľstva. Za celú históriu ľudstva dochádzalo k ich zneužívaniu, zanedbávaniu starostlivosti, ale v značnej miere aj k páchaniu násillia a týrania, hlavne v domácom prostredí.

Hlavným cieľom stretnutia bola analýza vývoja práv seniorov, možnosti ich vzdelávania, poradenstva a osvety.

12.Hlavné body stretnutia

1. Prejavy procesu starnutia:

- Fyzické starnutie
- Psychické starnutie
- Sociálne starnutie

2. Formy násilia páchaných na senioroch:

- Telesné týranie (spôsobovanie bolesti, odopieranie základných živ.potrieb)
- Psychické a citové týranie (urážky, hrozby, ponižovanie, citové vydieranie)
- Finančné a majetkové zneužívanie (prisvojovanie si penzie, vynucovanie prepisu majetku alebo neprimeraných platieb za služby)
- Zanedbanie starostlivosti (zanedbanie hygieny, výživy, sociálna izolácia)
- Nežiaduce formy ošetrovania (odloženie do nemocnice, odmietanie zobrať hop do domácej starostlivosti)

3. Faktory zvyšujúce ohrozenosť týraním

- zlý funkčný stav, strata sebestačnosti,
- ťažšie poruchy komunikačných funkcií - syndróm demencie,
- celkovo zlý zdravotný stav,
- sociálna izolácia, osamotenosť,
- súžitie s agresorom a závislosť na ňom.

4. Faktory zvyšujúce pravdepodobnosť nežiaduceho zaobchádzania sú najmä:

- alkoholizmus a drogová závislosť,
- nízka intelektová úroveň,
- predchádzajúce agresívne, asociálne jednanie,
- materiálna či bytová závislosť na možnej obeti,
- diskriminačné nálady v spoločnosti,
- nízka úroveň spoločenskej kontroly, nežiaduce správanie, vrátane ochrany práv a dôstojnosti starších,
- preťaženie a existenčné problémy rodiny s poklesom jej ochoty i jej možností zaisťovať kvalitnú starostlivosť.jklôj

5. História starostlivosti o seniorov

Veľmi dlhú dobu bola táto starostlivosť vykonávaná v rodinách a pre tých, ktorí nemali príbuzných, sa starostlivosť poskytovala v rámci charitatívnej pomoci. Medzi prvé zariadenia tohto typu patrili xenodóchia. Boli to zariadenia, ktoré zakladali cirkevné

štruktúry, fungovali pri kostoloch a kláštoroch a mali slúžiť pútnikom. Z nich sa postupne vyvinuli zariadenia, ktoré sa starali o chorých, starých a chudobných ľudí.

Nie je tomu tak dávno, keď sa v rámci existujúcich poznatkov týkajúcich sa starostlivosti o starých a chorých ľudí presadzovali myšlienky o výhodnosti azylového poskytovania starostlivosti. Uprednostňovali sa zariadenia kolektívneho alebo špecializovaného charakteru (domovy dôchodcov, zariadenia pre fyzicky postihnutých, pre mentálne postihnutých pre deti či dospelých,...).

Tieto praktiky vychádzali z myšlienok, že hromadné zariadenia sa môžu cieľovo orientovať na danú skupinu, môžu sa špecializovať. V úzadí ostávali humánne momenty poskytovanej starostlivosti, a to hlavne integrácia starých či zdravotne postihnutých ľudí do rodiny a komunity, ich právo na dôstojný život v rodine a komunite.

6. Právna úprava ochrany seniorov

Zlé zaobchádzanie so staršími ľuďmi bolo prvýkrát popísané v roku 1975 v British scientific journals pod pojmom „dobitá babička“ (granny battering). Podľa definície Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) je zneužívanie a týranie starších jednorazový alebo opakovaný čin objavujúci sa v akomkoľvek vzťahu, ktorý spôsobuje ujmu alebo nešťastie staršej osobe. Týraním sa rozumie predovšetkým zlé zaobchádzanie so zverenou osobou vyznačujúce sa vyšším stupňom hrubosti a bezcitnosti, neúcty až ponižovania, ktoré poškodená osoba pociťuje ako ťažké príkorie.

7. Eliminácia diskriminácie v zariadeniach pre seniorov

Samostatným problémom je nebezpečný jav týrania v ústavnej starostlivosti, obzvlášť v dlhodobej. Osamelí, závislí, často nepohybliví a dementní ľudia sú mimoriadne bezbranní proti všetkým formám týrania, šikanovania alebo zanedbávania. Je to závažný spoločenský problém, ktorý má najmä zdravotné a sociálne dopady.

Zariadenia pre seniorov musia zabezpečovať:

- vhodný interiér zariadenia, oslovovanie, zachovávanie intimity pri hygiene, osobnú slobodu a umožnenie voľného pohybu, citlivý spôsob komunikácie (príkazy, zákazy), zachovávanie mlčanlivosti zamestnancov

8. Medzinárodné dokumenty upravujúce práva seniorov

Medzinárodnými inštitúciami boli formované viaceré odporúčania a výzvy zamerané na verejné politiky smerované k cieľovej skupine starších ľudí. Vychádzajú z jednotného princípu, že ľudská dôstojnosť je nedotknuteľná, a teda že vek a odkázanosť nesmú byť dôvodom pre obmedzovanie akéhokoľvek nedotknuteľného ľudského práva a občianskej slobody.

Problematiku pokrývajú najmä tieto dokumenty:

- Zásady OSN pre staršie osoby

- Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy Rec(2009)6 o starnutí a zdravotnom postihnutí v 21. storočí: udržateľné rámce, ktoré umožnia vyššiu kvalitu života v

inkluzívnej spoločnosti

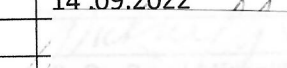
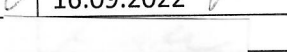
- Európska sociálna charta (1996)⁶
- Európska charta práv a zodpovedností starších ľudí odkázaných na dlhodobú starostlivosť a pomoc⁷.

9. Porovnávacie analýzy právnej ochrany seniorov v krajinách EU:

- legislatívy na ochranu seniorov
- inštitút ombudsmana na ochranu seniorov
- príspevok pre seniorov bez účelu

12. Závěry a odporúčania:

Žiadna z analyzovaných krajín nemá samotný komplexný zákon upravujúci výlučne len problematiku ochrany práv seniorov. Zvyčajne ide o niekoľko právnych predpisov v oblasti trestného práva, práva sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti alebo inštitucionálneho rámca na tvorbu verejných politík v príslušnej oblasti. Seniori v mnohých krajinách majú nárok na rôzne príspevky okrem starobného dôchodku. Peňažné príspevky sú určené napr. na sociálnu starostlivosť, zdravotnú starostlivosť, v niektorých krajinách sú určené na bývanie, kúrenie alebo na iný účel.

13. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Gabriela Putnoková
14. Dátum	14.09.2022
15. Podpis	
16. Schválil (meno, priezvisko)	RNDr. Pavol Ivančík
17. Dátum	16.09.2022
18. Podpis	

Príloha: